

Udskriftsdato: 10. januar 2026

VEJ nr 9313 af 03/05/2018 (Gældende)

At-vejledning 65.1.11-1 om ansvarsfordeling og samarbejde ved offshore olie- og gasaktiviteter

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: 20155000068

At-vejledning 65.1.11-1 om ansvarsfordeling og samarbejde ved offshore olie- og gasaktiviteter

Juni 2016 - Opdateret april 2018

De vigtigste regler om ansvar og pligter virksomhederne imellem og indenfor den enkelte virksomhed, samt samarbejde mellem virksomheder og internt i virksomhederne i forbindelse med sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold ved offshore olie- og gasaktiviteter.

Vejledningen handler om de vigtigste regler om ansvar, pligter og samarbejde, for så vidt angår sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold, mellem rettighedshavere, operatører, ejere og entreprenører samt arbejdsgiveres, arbejdslederes og ansattes ansvar, pligter og samarbejde indenfor den enkelte virksomhed og endelig leverandørers ansvar og pligter.

Reglerne omfatter alle olie- og gasaktiviteter og er således ikke begrænset til bestemte typer anlæg eller bestemte typer aktiviteter.

Vejledningen henvender sig primært til de, der har ansvar og pligter i forhold til lovgivningen.

Det drejer sig om:

- Rettighedshavere
- Operatører
- Ejere af ikkeproduktionsanlæg og rørledninger
- Entreprenører
- Arbejdsgivere
- Virksomhedsledere
- Anlægschefer
- Øvrige arbejdsledere
- Øvrige ansatte
- Leverandører

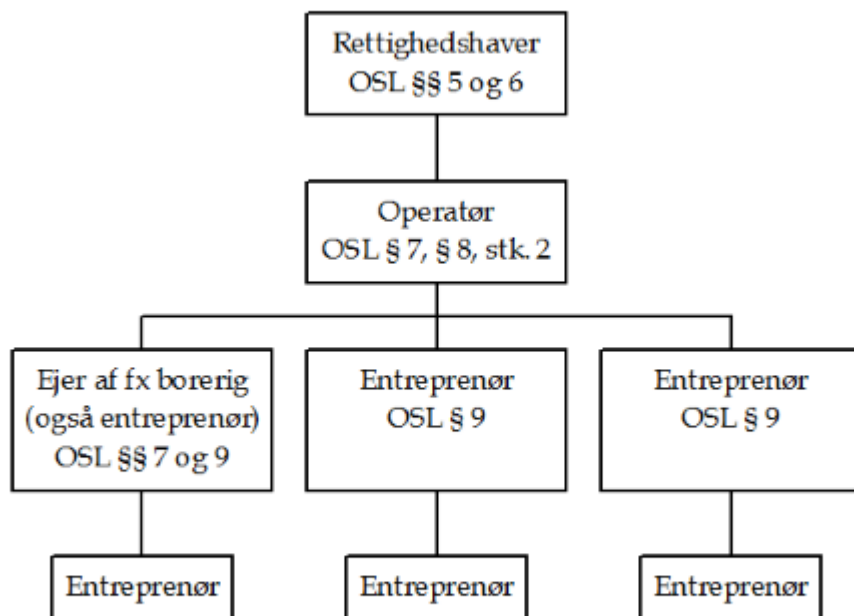
Vejledningen omtaler pligter og samarbejde i følgende sammenhænge:

1. Ansvarsfordeling mellem de enkelte typer af virksomheder
2. Ansvarsfordeling inden for den enkelte virksomhed, der beskæftiger ansatte
3. Leverandørers pligter
4. Samarbejdet i sikkerhedsorganisationen

1. Ansvarsfordeling mellem de enkelte typer af virksomheder

De enkelte virksomheder har ansvar og pligter i forhold til andre virksomheder.

En illustration af de forskellige virksomheders ansvarsfordeling i forhold til hinanden findes i figur 1 nedenfor i en situation, hvor operatøren har indlejet en borerig. Det er ikke afgørende om operatøren samtidig er driftsansvarlig for et produktionsanlæg eller ikke. I forbindelse med en produktionsboring eller en workover af en brønd med riggen vil operatøren, udover at være brøndoperatør, være driftsansvarlig for produktionsanlægget, mens dette ikke er tilfældet ved en efterforskningsboring eller vurderingsboring, hvor operatøren alene er brøndoperatør.

Figur 1. Ansvarsfordeling mellem virksomheder.

Rettighedshaveren har det øverste ansvar for, at sikkerheds- og sundhedsmæssige risici på anlægget identificeres, vurderes og nedbringes så meget, som det er rimeligt praktisk muligt (ALARP-principet). Endvidere skal rettighedshaveren sikre, at operatøren har mulighed for at opfylde de sikkerheds- og sundhedsmæssige forpligtelser, der påhviler denne, fx gennem tilvejebringelse af det nødvendige økonomiske grundlag. Rettighedshaveren skal endvidere føre tilsyn med, at lovgivningen overholdes ved offshore olie- og gasaktiviteter, såsom drift af et anlæg, tilsluttet infrastruktur eller en rørledning.

Er der flere rettighedshavere påhviler pligterne disse i fællesskab.

Operatøren skal sikre, at dennes entreprenører, herunder ejeren af et ikkeproduktionsanlæg, fx en borerig, får den fornødne instruktion om forhold af sikkerheds- og sundhedsmæssig betydning, herunder særligt om:

- Det krævede faglige niveau hos entreprenøren, herunder hvorvidt særlige kvalifikationer er nødvendige.
- Eventuelle krav om helbredsattest for entreprenørens ansatte.
- Arbejdets særlige art, herunder eventuelle særlige risici.
- De dele af ledelsessystemet for sikkerhed og sundhed, som entreprenøren skal følge i forbindelse med arbejdet.

Operatøren skal endvidere føre tilsyn med, at entreprenører, herunder ejere af ikkeproduktionsanlæg der er indlejet af operatøren, overholder disse krav, herunder, at de dele af operatørens ledelsessystem, som er relevant for entreprenørerne, følges, samt at krav i lovgivningen i almindelighed efterleves.

Hvor en fremmed virksomhed udlejer arbejdskraft til operatøren, skal operatøren oplyse følgende til den fremmede virksomhed, som skal videregive oplysningerne til de udlejede personer:

- Det krævede faglige niveau, herunder om særlige kvalifikationer er nødvendige.
- Eventuelle krav til helbredsattester.
- Arbejdets særlige art, herunder eventuelle særlige risici.

I reglerne er der både anvendt begreberne ”faremomenter”, og ”særlige risici”. De to begreber skal forstås synonymt. I denne vejledning er anvendt ”særlige risici”.

Operatøren skal oplyse sine egne ansatte og entreprenører og disses ansatte om ordningen for fortrolig indberetning af sikkerheds- og sundhedsmæssige problemer (”whistleblowerordningen”) og sikre, at der henvises til denne ordning i uddannelses- og informationsmateriale. Nærmere oplysninger om ordningen kan findes på Arbejdstilsynets hjemmeside.

Operatøren har, som ansvarlig for driften af et produktionsanlæg, pligt til at sikre, at sikkerheds- og sundhedsmæssige risici samt risici for større miljøhændelser ved alle offshore olie- og gasaktiviteter i forbindelse med anlægget identificeres, vurderes og nedbringes efter ALARP-princippet, og at det ledelsessystem, som operatøren har pligt til at etablere, følges samt at krav i lovgivningen følges. Dette skal ske, før anlægget sættes i drift.

Operatøren skal endvidere sikre, at arbejdet med fremme af sikkerhed og sundhed, der udføres af flere forskellige entreprenører på anlægget, samordnes.

Operatøren skal udpege en anlægsschef og sikre, at denne har mulighed for at kunne varetage sine pligter efter lovgivningen.

Endvidere skal operatøren sikre, at udstyr, der anvendes på anlægget, opfylder lovgivningen før det sættes i drift. I den sammenhæng skal fremhæves udstyr, der er omfattet af reglerne om indretning af produkter efter produktloven, fx maskindirektivet. For dette udstyr gælder særlige regler om mærkning, overensstemmelseserklæringer m.v. Dette fratager dog ikke leverandører af udstyr for det ansvar, der påhviler dem, jf. afsnit 3.

Endvidere skal operatøren sikre, at sundhedsmæssige risici i forbindelse med anvendelse af stoffer og materialer er identificeret, vurderet og nedbragt, så meget som det er rimeligt praktisk muligt. Dette fratager dog ikke leverandører af stoffer og materialer for det ansvar, der påhviler dem, jf. afsnit 3.

Ejeren af et ikkeproduktionsanlæg har de samme forpligtelser som operatøren som nævnt ovenfor, for så vidt angår offshore olie- og gasaktiviteter i forbindelse med ikkeproduktionsanlæg.

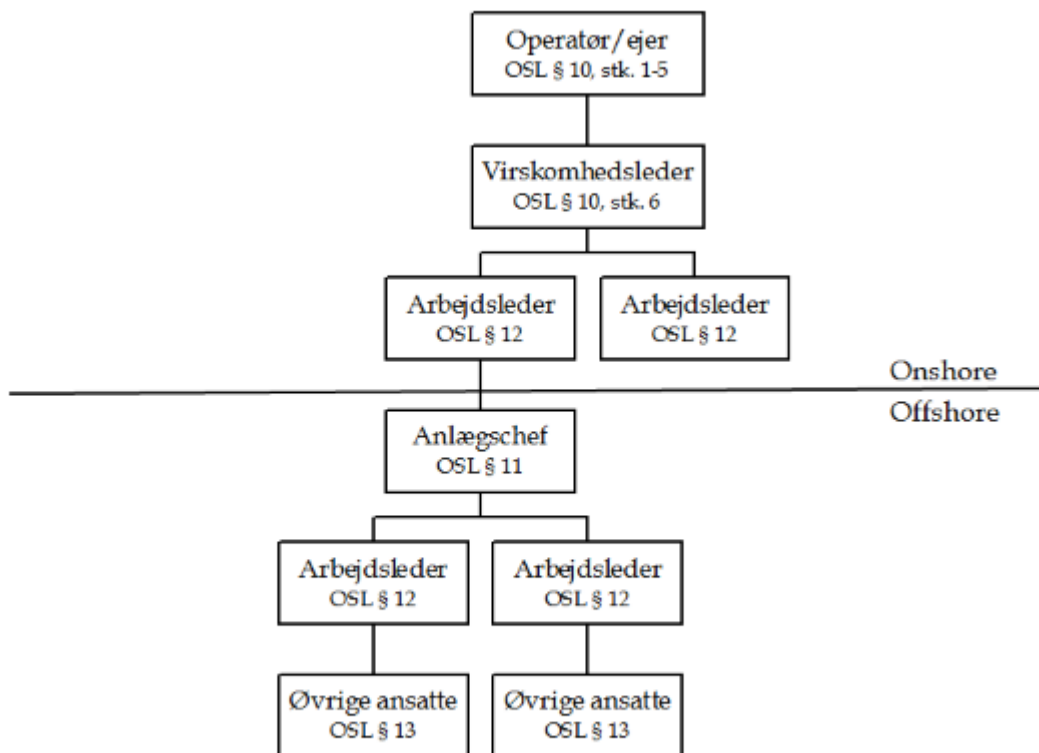
Ejeren af en rørledning har de samme forpligtelser som operatøren som nævnt ovenfor, for så vidt angår sine egne ansatte og entreprenører i forbindelse med arbejde på rørledninger.

Den enkelte entreprenør har de samme forpligtelser som operatøren for så vidt angår andre entreprenører, der udfører arbejde for denne og virksomheder der udlejer arbejdskraft til entreprenøren. Endvidere skal entreprenøren videregive de instruktioner, der er modtaget af operatøren eller ejeren, til sine arbejdsledere og øvrige ansatte der skal udføre arbejdet.

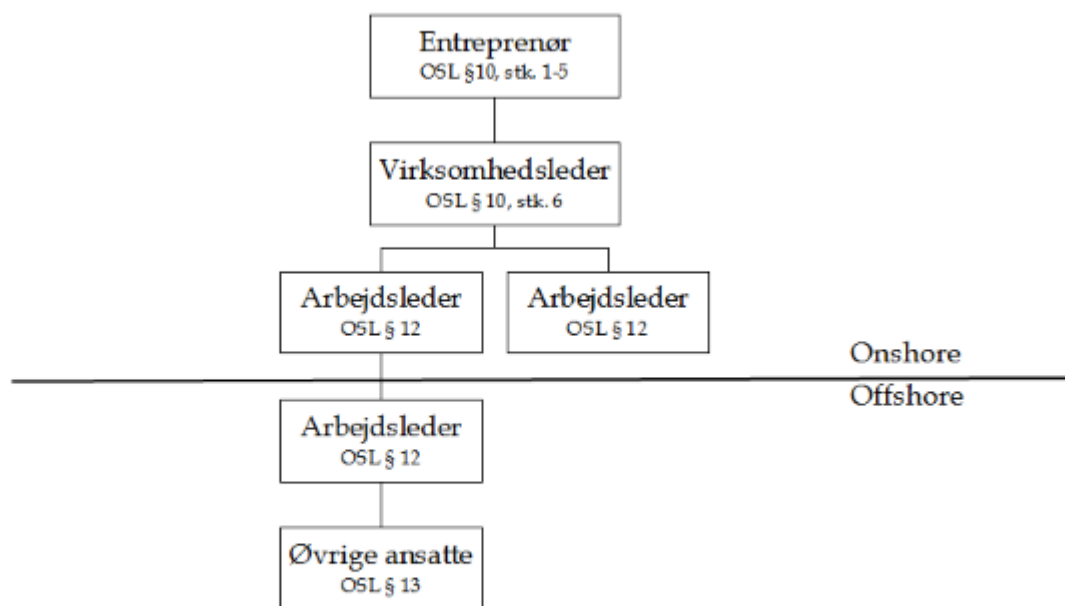
2. Ansvarsfordeling inden for den enkelte virksomhed, der beskæftiger ansatte

De virksomheder, der er omtalt i afsnit 1, kan have instruktionsbeføjelser overfor ansatte og dermed være arbejdsgivere i offshoresikkerhedslovens forstand.

En illustration af ansvarshierarkiet indenfor henholdsvis operatør/ejer og entreprenør er vist i figur 2 og 3.

Figur 2. Ansvarshierarki indenfor operatørens eller ejerens virksomhed som arbejdsgiver.

Figur 3. Ansvarshierarki indenfor entreprenørs virksomhed som arbejdsgiver.

Arbejdsgiveren skal sikre, at sikkerheds- og sundhedsmæssige risici forbundet med arbejdet er nedbragt efter ALARP-princippet og følge de dele af operatørens eller ejerens ledelsessystem, der er relevant for arbejdsituationen. Det kan fx være at skulle følge de forholdsregler, der er anført i en arbejdstilladelse eller følge angivne procedurer. Denne forpligtelse vil kun kunne udføres i tæt samarbejde med operatøren eller ejeren, i de tilfælde hvor arbejdsgiveren er entreprenør på anlægget.

I den forbindelse har arbejdsgiveren pligt til at føre et tilsyn, der dels omfatter alle sine ansattes udførelse af arbejdet, dels at sikkerheds- og sundhedsmæssige risici er nedbragt efter ALARP-princippet, herunder også om dennes ansatte følger de relevante dele af ledelsessystemet, jf. ovenfor.

Arbejdsgiveren skal yderligere gøre sine ansatte bekendt med ulykkes- og sygdomsfarer, der eventuelt er forbundet med deres arbejde, samt sikre, at de ansatte har tilstrækkelig uddannelse og erfaring til at kunne udføre deres arbejdsfunktioner således at de sikkerheds- og sundhedsmæssige risici og risici for større miljøhændelser er nedbragt efter ALARP-princippet. Der skal foreligge dokumentation herfor. Arbejdsgiveren skal herudover sikre sig, at de ansatte har fået den fornødne instruktion i udførelsen af arbejdet, således at risici vurderes og nedbringes efter ALARP-princippet.

Denne oplæring og instruktion skal altid finde sted i forbindelse med

- ansættelse,
- forflyttelse eller ændring af arbejdsopgaver,
- indførelse eller ændring af arbejdsudstyr og
- indførelse af ny teknologi,

men også i forbindelse med udførelse af det konkrete arbejde.

Hvor de ansatte har adgang til arbejdsmedicinske undersøgelser, skal arbejdsgiveren oplyse dem herom.

Endelig skal arbejdsgiveren, hvis denne er operatør eller ejer, oplyse sine ansatte om whistleblowerordningen, der er omtalt tidligere i vejledningen. Denne pligt gælder ikke for en entreprenør som arbejdsgiver, da dennes ansatte bliver oplyst om ordningen af operatøren eller ejeren.

Arbejdsgiveren skal, hvis det er nødvendigt for at kunne sikre, at sikkerheds- og sundhedsmæssige risici er nedbragt efter ALARP-princippet og forholdene taler herfor, sørge for undersøgelser, prøver og besigtigelser, eventuelt ved særligt sagkyndige. Dette vil skulle ske i tæt samarbejde med operatøren eller ejeren, hvis arbejdsgiveren er entreprenør på anlægget. Arbejdsgiveren skal endvidere indgå i samarbejde om sikkerhed og sundhed med andre arbejdsgivere på anlægget. Arbejdsgiveren kan i visse forhold pålægges objektivet ansvar.

Virksomhedslederen har de samme forpligtelser som arbejdsgiveren og har ansvaret for at arbejdsgiveren lever op til sine forpligtelser. For mindre virksomheder, der ikke har selskabsstruktur, vil virksomhedslederen og arbejdsgiveren ofte være den samme person, nemlig ejeren af virksomheden. Virksomhedslederen kan dog, i modsætning til arbejdsgiveren, ikke pålægges objektivet ansvar.

Anlægschefen har på henholdsvis operatørens og ejerens vegne det øverste sikkerheds- og sundhedsmæssige ansvar på anlægget og skal sikre, at anlægget drives i overensstemmelse med lovgivningen, herunder at de sikkerheds- og sundhedsmæssige risici er nedbragt efter ALARP-princippet.

Anlægschefen skal sikre, at ledelsessystemet for sikkerhed og sundhed følges.

Bliver anlægschefen bekendt med forhold, som indebærer en risiko for ulykker eller sygdom, skal anlægschefen sikre, at risikoen bliver fjernet eller nedbragt. Det vil i denne sammenhæng være forhold, som ikke er omfattet af planlægningen af arbejdets udførelse eller indretning af arbejdspladser, såsom blokering af flugtveje eller manglende mærkning af kemikalier.

Anlægschefens ansvar dækker også forhold, hvor aktiviteter på anlægget kan påvirke sikkerheds- og sundhedsforholdene på fartøjer inden for anlæggets 500 m sikkerhedszone og personer, som befinder sig om bord eller som fra sådanne fartøjer udfører arbejde på anlægget, fx dykkere, ansatte på forsyningsskibe, samt ansatte og indkvarterede på skibe.

Øvrige arbejdsledere, i det følgende benævnt arbejdslederen, skal hver især medvirke til, at sikkerheds- og sundhedsmæssige risici i forbindelse med arbejdet identificeres, vurderes og nedbringes efter ALARP-princippet, inden for det arbejdsområde, som vedkommende leder. Arbejdslederen skal sikre, at de foranstaltninger, der træffes for at reducere sikkerheds- og sundhedsmæssige risici, virker efter deres hensigt.

Bliver arbejdslederen bekendt med forhold, som indebærer en risiko for ulykker eller sygdom, skal vedkommende sikre, at risikoen bliver fjernet eller nedbragt. Kan risikoen ikke fjernes eller nedbringes ved indgriben på stedet, skal anlægschefen straks gøres bekendt med forholdet, eventuelt gennem den nærmeste overordnede, hvis denne ikke er anlægschefen.

Alle ansatte har forpligtelser, der skal ses i sammenhæng med arbejdsgiverens forpligtelser.

I den forbindelse lægges der vægt på arbejdsgivernes og de ansattes pligt til at samarbejde om sikkerhed og sundhed, herunder oprettelse af en sikkerhedsorganisation på anlægget.

Yderligere lægges der vægt på de ansattes indberetningspligt, arbejdsgivernes pligt til at informere om farlige situationer, de ansattes ret til at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger med henblik på at undgå følger af en alvorlig og umiddelbar fare for sin egen eller andres sikkerhed, når det ikke er muligt

at kontakte arbejdslederen eller anlægschefen, og til at forlade arbejdspladsen eller området i farlige situationer og beskyttelsen af de ansatte mod sanktioner i sådanne situationer.

Alle, der opholder sig på anlægget, skal følge de generelle procedurer for sikkerhed og sundhed, der er fastsat på et anlæg. Dette indebærer, at alle skal rette sig efter anlægschefens anvisninger.

3. Leverandørers pligter

Leverandører af færdige maskiner, maskindele, beholdere, præfabrikerede konstruktioner, apparater, redskaber, byggevarer, personlige værnemidler, andet udstyr eller dele heraf, har ansvaret for, at disse opfylder lovgivningen om indretning af udstyr. Lovgivningen indeholder bl.a. gennemførelse af internationale regler på området.

Leverandører har pligt til at levere dokumentation for udstyrets sikkerhed, såsom brugsanvisninger, datablade og erklæringer om, at direktiver overholdes (overensstemmelseserklæringer). Der henvises til reglerne om indretning af udstyr.

Leverer leverandøren derimod udstyr eller udstyrsdele, som er bestilt efter modtagerens udførlige anvisning om indretning eller konstruktion, er det modtageren, der er ansvarlig for, at udstyret opfylder lovgivningen. Det samme gælder, hvis udstyret leveres fra et sted udenfor EU eller EØS-landene.

Leverandører af stoffer og materialer til anvendelse på anlægget er omfattet af de pligter, der fremgår af bekendtgørelsen om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører mv. af stoffer og materialer til brug i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter. Her gælder specielt, at hvis operatøren eller ejeren får leveret stoffer og materialer direkte til anlægget fra leverandører udenfor EU/EØS, betragtes operatøren eller ejeren som importør og har dermed leverandør/importøransvaret efter bekendtgørelsen.

4. Samarbejdet i sikkerhedsorganisationen

Operatøren eller ejeren har pligt til at sørge for at organisere samarbejdet med de ansatte om sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold. Dette skal ske i henhold til reglerne herom.

Endvidere har operatøren eller ejeren pligt til at sikre, at medlemmerne af sikkerhedsorganisationen har gennemført en arbejdsmiljøuddannelse. Uddannelsen skal så vidt muligt være gennemført senest tre måneder efter valget af sikkerhedsrepræsentant eller udpegning af arbejdslederrepræsentant.

Arbejdsledere, der er udpeget som medlem af en sikkerhedsgruppe og ansatte, der er valgt som sikkerhedsrepræsentanter har pligt til at deltage i sikkerhedsorganisationens arbejde.

Der henvises til reglerne om samarbejde om sikkerhed og sundhed i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter mv.

Læs også

- At-vejledning om begreber ved offshore olie- og gasaktiviteter
- At-vejledning om uddannelse og kompetence ved offshore olie- og gasaktiviteter

Baggrund

- At-vejledningen erstatter vejledningen om ansvarsfordeling og samarbejde, rev. 0 - august 2013
- Kapitel 2, §§ 46-47 og § 63 a, stk. 2, i offshoresikkerhedsloven.
- § 23, § 24, stk. 1-3, §§ 25 og 26 i bekendtgørelse om styring af sikkerhed og sundhed m.v. i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter m.v. (styringsbekendtgørelsen).

- Bekendtgørelse om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører m.v. af stoffer og materialer til brug i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter m.v.
- Bekendtgørelse om samarbejde om sikkerhed og sundhed i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter m.v.
- Bekendtgørelse om anvendelse af stoffer og materialer i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter m.v.
- Bekendtgørelse om mobile ikkeproduktionsanlæg, der anvendes i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter.
- Bekendtgørelse om produktionsanlægs, faste ikkeproduktionsanlægs, tilsluttet infrastrukturs og rørledningers konstruktion, indretning og udstyr i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter m.v.
- Lov om indretning m.v. af visse produkter med tilhørende bekendtgørelser.

Arbejdstilsynet, den 3. maj 2018